

**Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника»
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика**

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

**011 «ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»
Освітньо-професійна програма
«Освітні, педагогічні науки»**

**Івано-Франківськ
2021 рік**

УДК 378.147:369.22323/24
ББК 74.580.266.2

Укладач: Ковальчук В.М. Наскрізна програма практики зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»: Навчально-методичний посібник., Івано-Франківськ:, 2021. 30с.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Педагогічного факультету (протокол №1 від 27.08.2021 року)

Рецензенти:

Стинська В.В., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Ворощук О.В. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Ковальчук В.М., 2021

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, 2021

ЗМІСТ

1. Загальні положення (вступ; мета і завдання практичної підготовки студентів)	3
2. Вимоги до організації і проведення практик (структура практичної підготовки у підрозділі: види практик, послідовність проходження, кількість кредитів (годин) на кожен вид)	7
2.1 Організація практик	7

2.2 Бази практик	10
2.3. Форми контролю. Підведення підсумків практики	11
3. Програми практик	12
3.1. Науково-педагогічна (виробнича) практика	12
3.2. Науково-дослідна практика	21

1. Загальні положення

Наскрізна програма практики – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практики для студентів спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки», Педагогічного факультету ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» на визначених базах практики, підведення підсумків практики студентів і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівня знань, умінь та навичок), які студенти мають отримувати під час проходження практики за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Наскрізним педагогічним принципом, що визначає професіограму майбутнього викладача закладу вищої освіти є принцип зв'язку теорії з практичною діяльністю. Наскрізну програму практики спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» розроблено у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», до «Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 27 листопада 2019 р. і відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року, навчального плану спеціальності, освітньо-професійній програмі, державним стандартам, інструкції з охорони праці та навколишнього середовища. Наскрізна програма враховує побажання стейкхолдерів, висловлених під час методичних нарад, зустрічей.

Практика студентів є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності викладача закладу вищої освіти, визначених ОП підготовки фахівців спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки».

Наскрізна програма забезпечує:

- 1) цілісність професійної підготовки студента як викладача закладу вищої освіти, визначеної змістом професійної діяльності, тобто дидактично обґрунтовану послідовність процесу формування у студентів системи професійних умінь та навичок відповідно до функціональної діяльності;
- 2) оптимальний зв'язок змісту практики із змістом з навчального плану;
- 3) послідовне розширення кола умінь та навичок, їх поступове ускладнення при переході від одного виду практики до іншого;
- 4) безперервність і наступність практики при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь;

Можна виокремити загальні принципи проходження практики студентами спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»:

- ✓ органічний зв'язок теорії з практикою;
- ✓ відповідності цілей навчання запитам суспільної практики;

- ✓ творчого володіння досягненнями педагогіки і передовим досвідом викладання;
- ✓ єдність навчання і виховання;
- ✓ свідомість і активність студентів;
- ✓ самостійність студентів у навчанні;
- ✓ науковість, професійна спрямованість навчання і зв'язок його з виробництвом;
- ✓ свідомого і міцного оволодіння знаннями, уміннями і навичками;
- ✓ планування і системності (систематичності);
- ✓ вибору і застосування доцільних засобів і методів навчання;
- ✓ відповідності організованої форми спільної діяльності викладача і студентів змістовній стороні цієї діяльності (зміст, методи, засоби і результати навчання);
- ✓ колективного характеру навчання і врахування індивідуальних особливостей студентів;
- ✓ перевірки і самоперевірки результатів навчання на основі регулятивних рішень.

Наскрізна програма дає повну уяву про всю систему практичної підготовки зі спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки».

Метою практики є оволодіння студентами спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» Педагогічного факультету сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії – викладача закладу вищої освіти, формування у них, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах навчального закладу, потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Метою практики є здобуття студентами навичок професійної діяльності викладача закладу вищої освіти.

Практика має велике значення для підготовки та формування фахівця – викладача закладу вищої освіти, і дає змогу:

- оволодіти необхідними знаннями щодо сучасних змін у державотворенні, умінням і навичками прийняття та пошуку інноваційних шляхів вираженої раціональності у майбутній професійній діяльності викладача закладу вищої освіти;
- виявити уміння та навички організаторської, управлінської діяльності щодо забезпечення трудової та технологічної дисципліни, створення безпечних умов праці для здоров'я;
- приймати професійні рішення з урахуванням їх педагогічних та психологічних наслідків;
- забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань;
- поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового педагогічного досвіду викладачів виробити творчий підхід до педагогічної діяльності;

- розвивати в практикантів уміння проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
- виховувати у студентів повагу і шанобливе ставлення до фаху педагога;
- формувати в майбутніх викладачів педагогічні вміння і навички, що сприяють розвиткові професійних якостей викладача, потреби в педагогічній самоосвіті;
- сприяти становленню особистості студента-практиканта;
- формувати вміння проводити дослідницьку роботу.

Відповідно до навчального плану підготовки спеціалістів за спеціальністю 011 – «Освітні, педагогічні науки» передбачено наступні види практик (табл. 1).

У наскрізній програмі з кожного виду практики подано: мету і завдання, бази практики, перелік звітної документації, методи перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких досягли студенти.

Структура наскрізної програми практики студента чітко відображає Стандарти вищої освіти спеціальні цілі та завдання з навчання, які тісно пов'язані із завданнями і практичною роботою в конкретній галузі діяльності баз практики.

Під час практики студенти спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» повинні знати:

- найважливіші законодавчо-нормативні освітні документи;
- тенденції розвитку сучасної освіти; - провідні концепції виховання і навчання;
- вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості;
- сутнісні характеристики понять «педагогічна майстерність» і «педагогічна техніка»;
- шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення;
- закономірності, принципи, методи, форми і засоби навчання та виховання студентів;
- особливості організації та проведення навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти і сучасної педагогічної науки;
- особливості інноваційного навчання, його переваги, гуманістичну спрямованість освітніх інноваційних процесів;
- умови ефективності інноваційних педагогічних процесів;
- структуру і динаміку розвитку освітніх інноваційних процесів;
- особливості кооперативного навчання;
- критерії оцінювання рівня сформованості компетентностей студентів;
- ігрові технології навчання;
- структуру дидактичної гри;
- методичні принципи і прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів;
- методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей і логічного мислення студентів.

Специфіка мінімальних вимог щодо компетентності випускника та її оцінки розроблена на підставі затвердженої та введеної в дію наказом Міністерства освіти і науки України, освітньо-кваліфікаційної характеристики за участю всіх акціонерів освіти, враховуючи побажання стейкхолдерів.

Проведення кожного виду навчальної практики студентів забезпечено супровідними матеріалами, а саме: робочими програмами, інструктивно-методичними матеріалами, переліком конкретних завдань щодо змісту етапів практики, оформлення звітної документації, критеріями оцінювання, що дозволяють студентам впевнено й успішно виконувати цей вид діяльності.

На основі наскрізної програми практики Педагогічний факультет затверджує робочі програми відповідних видів практики спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» згідно з термінами практики. Робочі програми практики студентів входять до комплексу основних навчально-методичних документів, які реалізують завдання освітньо-професійної програми підготовки і освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівців за напрямом освіти та відповідають їх змісту щодо практичних знань і навичок.

Для студентів і керівників практик педагогічного факультету та бази практики робочі програми практики студентів є основним навчально-методичним документом, на підставі якого розробляються інші методичні документи.

2. Вимоги до організації і проведення практик (структура практичної підготовки: види практик, послідовність проходження, кількість кредитів (годин) на кожен вид)

2.1. Організація практик

Види та обсяг практик визначаються стандартами вищої освіти за напрямом «Освітні, педагогічні науки», освітньо-професійною програмою підготовки фахівців другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти, що відображається відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу.

Для спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки». передбачені наступні види практик:

Таблиця 1.

Назва практики	Напрямок підготовки, спеціальність	Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кількість годин		Форма контролю
					всього	ЄКТС	
Науково-педагогічна (виробнича) практика	011 – Освітні, педагогічні, науки	перший	Другий	4 тижні	180	6,0	залік
Науково-педагогічна (виробнича) практика	011 Освітні, педагогічні науки	другий	Третій	4 тижні	180	6,0	залік
Науково-дослідницька практика	011 – Освітні, педагогічні науки	Перший-другий	Перший-третій	6 тижнів	450	15,0	залік

На основі наскрізної програми практики студентів щорічно розробляються або перезатверджуються робочі програми відповідних видів практики. Для студентів та керівників практики від навчального закладу та бази практики робочі програми практики студентів є основним навчально-методичним документом, на підставі якого розробляються інші методичні документи.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на ректора університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в університеті здійснює керівник практики університету.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика разом з керівниками від баз практики. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедри, а також декан та його заступники.

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики для студентів спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» є:

- призначення керівників практики;

- укладання угоди на проведення практики між ЗВО, організацією, установою;
- направлення студентів на бази практики;
- складання тематики індивідуальних завдань на практику за погодженням з базою практики;
- повідомлення про прибуття студента на практику;
- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

Наказом керівника закладу вищої освіти про проведення практики студентів визначається:

- місце та терміни проведення практики;
- склад студентських груп;
- відповідальний керівник за організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами;
- посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики та контроль за її проведенням (проректор з науково-педагогічної роботи, декан факультету, заступник декана).

Керівник практики структурного навчального підрозділу університету здійснює такі заходи:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та проводить необхідну підготовчу роботу до прибуття студентів-практикантів;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів, робочої програми практики, щоденника, календарного плану, індивідуального завдання, методичних рекомендацій тощо);
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, прийняту кафедрою;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення та відомість про підсумки практики студентів.

Керівник-методист практики від кафедри:

- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження ;
- розробляє тематику індивідуальних завдань, яка враховує передбачувані теми дипломних робіт (проектів);
- узгоджує з керівником практики від навчального закладу (організації, установи) індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики; – бере участь у розподілі студентів за місцями практики;
- відслідковує своєчасне прибуття студентів до місць практики;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення табеля відвідування студентами бази практики.

Керівник практики від бази практики:

- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів до випускної роботи;
- проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику, а також у випускній роботі;
- інформує студентів про порядок надання звітів про практику;
- приймає захист звітів студентів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики студентів, атестує їх і виставляє оцінки в залікові книжки;
- здає звіти студентів про практику на кафедру.

Розподіл студентів на практику проводиться керівником практики структурного навчального підрозділу з урахуванням ринку праці, зокрема замовлень на підготовку фахівців і їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання.

На початку практики студенти повинні ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. При зарахуванні студентів на штатні посади на час проходження практики на них розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу (установи). На студентів, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього трудового розпорядку.

Бази практик в особі їх перших керівників разом з університетом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів. Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.

Права та обов'язки студентів

Студенти-практиканти університету зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики (відповідного підрозділу), керівників-методистів направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, щоденник, індивідуальне завдання), консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно здати матеріали практики, та у зазначені терміни скласти диференційований залік з практики.

Студенти-практиканти мають право:

- за наявності вакантних місць студенти можуть бути зарахованими на штатні посади.

При цьому не менше 50 відсотків часу відводиться на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики;

– повторного проходження практики у разі відсутності на базі практики з поважної причини за умови надання відповідних документів та за рішенням керівництва підрозділу університету;

– на проходження практики за майбутнім місцем працевлаштування, якщо вони навчаються в університеті за цільовим направленням;

– проходити практику на випускному курсі за майбутнім місцем працевлаштування (за умови представлення документів про своє працевлаштування після закінчення університету).

2.2 Бази практик

Практика студентів педагогічного факультету проводиться на базах практики, які забезпечують виконання у повному обсязі робочих навчальних планів і робочих програм практик. У своєму складі бази практик мають фахівців – викладачів-методистів, які виконують роботи відповідно до профілю підготовки студента.

Місцем проведення практики є: кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, кафедр університету, Івано-Франківського коледжу Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Івано-Франківської філії університету розвитку людини «Україна», згідно укладених договорів.

З базами практики завчасно укладають угоди на її проведення. Тривалість дії угоди погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

Студенти можуть самостійно з дозволу відповідних кафедр, комісій підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

2.3. Форми контролю. Підведення підсумків практики

Студенти зобов'язані виконувати установлений на базі практики режим праці. Контроль за початком і закінченням роботи покладається на старост груп і відповідальних осіб бази практики. Основною формою контролю за діяльністю студентів-практикантів є самоконтроль у вигляді систематичного ведення щоденника практики і чіткого дотримання виконання індивідуального плану. Видом контролю є самоконтроль.

Щотижневою формою контролю є перевірка керівником практики щоденників студентів і ознайомлення з усіма опрацьованими матеріалами. Підсумкова звітність має на меті узагальнення результатів, отриманих за термін проходження практики.

Після закінчення терміну практики студенти звітують перед кафедрою, відповідним підрозділом про виконання індивідуального завдання.

Загальна форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником бази практики, в друкованому та електронному вигляді. Звіт в електронному вигляді разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом (щоденник,

характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики звіт в друкованому вигляді разом з іншими документами подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші.

Звіт з практики захищається студентом в комісії, призначеній завідувачем кафедри або заступником декана. До складу комісії входять керівник практики підрозділу університету (кафедри), керівники-методисти практики від кафедр і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні дисципліни.

Підсумки практики підводяться на засіданні кафедри:

- підведення підсумків роботи практикантів;
- виявлення досягнень і недоліків у їхній роботі;
- оцінка рівня теоретичної і практичної підготовленості студентів до роботи за спеціальністю;
- оцінка якості роботи з організації практики її керівниками;
- визначення заходів, спрямованих на подальше поліпшення практики.

Підсумки практики заслуховуються вченою радою Педагогічного факультету не менше одного разу протягом навчального року.

Загальна оцінка за практику – 100 балів. Критерії оцінювання визначені у програмах практик і відповідають відповідній шкалі оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний навчальний план (залікову книжку) студента за підписами керівника-методиста від кафедри та враховується стипендіальною комісією при

визначенні розміру стипендії. Студент, який не виконав програму практики, отримав незадовільний відгук на базі практики, незадовільну оцінку за практику, відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту проходження практики повторно у пізніший термін (в межах графіку навчального процесу).

Науково-педагогічна практика (виробнича)

Мета і завдання практики

Метою науково-педагогічної (виробничої) практики є засвоєння студентами сучасних методів, форм організації праці в галузі майбутнього фаху, формування у них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час викладацької роботи в реальних умовах педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Основні завдання науково- педагогічної (виробничої) практики

Навчальні:

- забезпечити зв'язок теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних та виховних завдань;
- аналізувати з наукової точки зору соціально-економічні, соціально-педагогічні та соціально-психологічні проблеми та процеси, використовувати отримані результати у різних видах професійної діяльності.
- розвивати в практикантів уміння проводити заняття з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
- формувати у студентів психологічну готовність до роботи в навчальному закладі.

Наукові:

- поглиблювати теоретичні знання студентів з фахових дисциплін і на основі індивідуальних завдань вивчення передового педагогічного досвіду викладачів виробити творчий підхід до педагогічної діяльності;
- формувати вміння проводити науково-дослідницьку роботу.

Виховні:

- виховувати у студентів повагу і шанобливе ставлення до фаху педагога;
- формувати в майбутніх викладачів педагогічні вміння і навички, що сприяють розвиткові професійних якостей педагога, потреби в педагогічній самоосвіті;
- розвивати в практикантів уміння здійснювати виховну роботу;
- сприяти становленню особистості студента-практиканта.

Професійні:

- вивчати документацію кафедри: план роботи, журнали, індивідуальне планування викладачів;
- проводити лекційні і практичні заняття;
- правильно визначати:
 - організаційні форми, методи й засоби проведення занять у відповідності з дидактичними принципами навчання, враховуючи психологічні особливості студентів й конкретні умови навчання;
 - раціонально добирати дидактичний матеріал, наочність до занять відповідно до їх пізнавальної мети;
 - своєчасно й уміло застосовувати сучасні інноваційні технології навчання ;

- стимулювати інтерес та активність студентів до засвоєння знань, розвивати їхню увагу, мислення, мовлення;
- здійснювати психолого-педагогічний аналіз занять;
- проводити психолого-педагогічні спостереження за студентами групи;;
- підготувати виховний захід;
- складати індивідуальний план студента-практиканта за тижнями на весь період педпрактики (студент складає і узгоджує з груповим керівником індивідуальний план роботи на період практики до кінця першого тижня) та вести щоденник, в якому фіксувати результати спостереження занять викладачів, студентів-практикантів, академнаставників, результати власної діяльності;

Під час науково- педагогічної практики студенти повинні знати:

- найважливіші законодавчо-нормативні освітні документи; - тенденції розвитку сучасної освіти; - провідні концепції виховання і навчання; - вікові та індивідуальні особливості розвитку особистості; - сутнісні характеристики понять «педагогічна майстерність» і «педагогічна техніка»; - шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення; - закономірності, принципи, методи, форми і засоби навчання та виховання; - особливості організації та проведення навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти і сучасної педагогічної науки; – особливості інноваційного навчання, його переваги, гуманістичну спрямованість освітніх інноваційних процесів; – умови ефективності інноваційних педагогічних процесів; – структуру і динаміку розвитку освітніх інноваційних процесів; – критерії оцінювання рівня сформованості компетентностей; – методичні принципи і прийоми активізації пізнавальної діяльності; - методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей і логічного мислення студентів.

Під час науково- педагогічної практики студенти повинні виявити рівень оволодіння такими **професійно-методичними вміннями:**

1. Конструктивно-планувальні вміння:

- складати плани-конспекти лекцій та практичних занять;
- визначати цілі та завдання кожного заняття з урахуванням етапу навчання;
- аналізувати навчальну й науково-методичну літературу й використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;
- обирати ефективні прийоми досягнення сформульованих цілей за етапом навчання;
- визначати завдання та послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння вміннями та навичками, а також з урахуванням труднощів засвоєння навчального матеріалу і рівня підготовленості студентів;
- вміти використовувати державні документи з питань освіти
- використовувати реальні та проектувати навчальні ситуації, їх застосування у практичній діяльності;
- відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання;
- підготувати необхідні наочні посібники для проведення занять;

- застосовувати основні методи об'єктивної діагностики знань студентів, вносити корективи в процес навчання з урахуванням даних діагностики;
- аналізувати передовий педагогічний досвід і використовувати його у практичній діяльності;
- усвідомлювати необхідність подальшого навчання, вивчення, аналізу, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду, систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію.

2. Комунікативно-навчальні вміння:

- установлювати й підтримувати різноманітні контакти: викладач – група, викладач– студент, студент – студент тощо;
- визначати об'єкти контролю діяльності студентів і добирати відповідні їм методичні прийоми, в тому числі тестові завдання;
- виправляти помилки студентів, розуміти їх характер та використовувати спосіб виправлення (перепитування, зорова вербальна та схематична наочність тощо).

. Організаційні вміння:

- вміння до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів і прогнозування та усвідомлення відповідальності за дотримання правил техніки безпеки;
- студент виробляє в собі педагогічний такт, відповідальність, почуття обов'язку;
 - проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
 - організовувати навчальну діяльність студентів, управляти нею й оцінювати її результати;
 - організовувати виконання накресленого плану;
 - забезпечувати мовленнєву діяльність студентів на заняттях;
 - вносити методично виправдані корективи в плани практичних занять з урахуванням умов навчання;
 - навчити студентів найбільш раціональних прийомів самостійної роботи;
 - раціонально поєднувати колективні й індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та етапу навчання;
 - здійснювати різноманітні прийоми активізації студентів;
 - методично доцільно використовувати традиційні наочні посібники, аудіативні, аудіовізуальні та візуальні технічні засоби навчання;
 - створювати нові освітні проекти за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій; передбачати нові освітні потреби і запити
 - проводити виховні заходи, організовувати їх відповідно до складеного плану і сценарію.

4. Розвивально-виховні вміння:

- реалізовувати розвивальний і виховний потенціал матеріалу лекції та практичних занять;
- формувати і розвивати інтелектуальну й емоційну сферу особистості студента, його пізнавальні інтереси;

- вирішувати завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання студентів;
- розвивати інтереси студентів і мотивацію навчання;
- магістрант має реальну можливість оцінити свій емоційний стан при спілкуванні з студентами, викладачами, адміністрацією. У процесі практики виявляються сильні і слабкі сторони майбутнього викладача, над чим йому слід працювати.

5. Дослідницькі вміння:

- вивчати ставлення студентів до предмета і виявляти рівень сформованості їхніх навичок і вмінь;
- проводити з урахуванням етапу навчання методичний аналіз матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок;
- проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих занять з теоретичним обґрунтуванням різних сторін навчальної діяльності;
- спостерігати, аналізувати й узагальнювати досвід викладачів і студентів, переносити ефективні прийоми і форми роботи в практику своєї педагогічної діяльності;
- вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи нові форми та прийоми навчання.

Компетентності Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук..

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6.Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК9.Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності СК

СК1.Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

СК2.Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК4.Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК9.Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

Програмні результати

РН2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

РН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх, педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

РН10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти, педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

РН11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

3. Організація та проведення практики

Сучасний етап розвитку системи освіти характеризується пошуком нових форм і методів професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Важливе місце серед них посідає науково-педагогічна практика. Особливості цієї діяльності полягають у тому, що вона спрямована на конкретну професіоналізацію та збільшує можливості самореалізації майбутніх викладачів, мобілізує особистісний потенціал та виявляє приховані здібності студента, забезпечує появу ідей у ситуації вирішення педагогічної проблеми, допомагає усвідомленню та почуттю задоволення від власної діяльності.

Особливістю науково-педагогічної (виробничої) практики є те, що саме у її процесі відбувається найбільш інтенсивне ознайомлення з усіма аспектами майбутньої роботи, проявляється критичне та осмислене ставлення до дисциплін, що вивчаються, включаються механізми педагогічної рефлексії, формуються основи професійної самооцінки. Тобто важливою складовою частиною професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти є науково-педагогічна (виробнича) практика, передбачена навчальними планами педагогічного факультету ,на I та II курсі спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки».

Умовою успішного проходження виробничої науково-педагогічної практики є оволодіння студентом змістом фундаментальних педагогічних дисциплін, методикою викладання. Під час науково-педагогічної (виробничої) практики поглиблюються і закріплюються знання студентів спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» із психології, педагогіки, а також виробляються навички педагогічної праці, удосконалюються сформовані елементарні методичні уміння. Студенти вчаться спостерігати й аналізувати заняття, творчо використовувати досвід кращих викладачів університету. У процесі науково-педагогічної (виробничої) практики майбутні викладачі оволодівають умінням проводити лекції та практичні заняття, використовуючи ефективні методи і прийоми навчання як систему цілеспрямованих дій для організації пізнавальної і практичної діяльності студентів. Науково-педагогічна(виробнича) практика створює сприятливі умови для подальшого розвитку, закріплення і удосконалення педагогічних вмінь, сформованих у процесі попереднього теоретичного та практичного навчання у вузі.

Програма науково- педагогічної (виробничої) практики студентів педагогічного факультету спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» розроблена відповідно до до “Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України” від 8 квітня 1993 р. і відповідно до Закону України “Про вищу освіту”, «Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 27 листопада 2019 р. і відповідно до Закону України “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 року, Указу Президента України від 04.07.2005 № 1013/2005 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», положень Концепції досконалості Європейського фонду управління якістю, вимог Міжнародного стандарту якості ISO серії 9000, Наскрісної програми практики спеціальності 011

– «Освітні, педагогічні науки» Педагогічного факультету, освітньо-професійним програмам, освітньо-кваліфікаційним характеристикам, державним стандартам, інструкції з охорони праці та навколишнього середовища. Програма враховує практичні побажання стейкхолдерів (директорів, викладачів-методистів), висловлені під час методичних нарад на останньому етапі практики, на якому аналізуються і оцінюються результати науково-педагогічної практики студентів спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки. Вона враховує знання, отримані студентами з курсів «Управління освітнім процесом у закладах освіти», «Моделювання діяльності фахівця», «Професійна майстерність організатора освітнього простору» та ін. Науково- педагогічна(виробнича) практика є органічною складовою підготовки студентів спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки».

Під час науково- педагогічної (виробничої) практики студент виконує обов'язки викладача-дублера та помічника академнаставника. Праця студентів на штатних посадах здійснюється без оплати. Під час практики студенти можуть залучатися адміністрацією для надання допомоги базі практики, але характер усієї праці має відповідати профілю навчання і за тривалістю не заважати виконанню навчальних завдань.

3. Структура проведення практики

Назва практики	Напрямок спеціальності	Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кількість		Форма контролю
					годин	кредитів	
Науково-педагогічна (виробнича)	011 – Освітні, педагогічні науки	1	2	4	180	6.0	Залік
Науково-педагогічна (виробнича)	011 – Освітні, педагогічні науки	2	3	4	180	6.0	залік
Разом Науково-педагогічна (виробнича)	011 – Освітні, педагогічні науки	1-2-	2-3	8	360	12.0	залік

Науково- педагогічна (виробнича)практика складається з трьох етапів:

I етап – підготовчий. На цьому етапі здійснюється аналіз організаційно-функціональних особливостей бази практики та розробляються дидактично-методичні матеріали до майбутніх занять.

II етап – реалізація основних функцій викладача в умовах конкретного навчального закладу.

III етап – підсумковий. Включає підготовку звіту, його захист і підсумкове оцінювання результатів практики.

Базами науково-педагогічної практики є навчальні заклади та їх структурні підрозділи, які відповідають вимогам програми практики, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам програми практики відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів. Це кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, кафедри університету.

Перелік документації, яку студент подає на кафедру після завершення практики:

1. Календарний графік проходження практики
2. Конспекти занять
3. Конспект та аналіз виховного заходу
4. Індивідуальне завдання
5. Відгук осіб, які перевіряли проходження практики, а також висновок керівника практики від вищого навчального закладу про проходження практики
6. Звіт про проходження практики

5.Форми контролю.

Щотижневою формою контролю є ознайомлення керівника практики з усіма опрацьованими матеріалами; самоосвіта, кінцева форма – залік.

Важливою формою **підсумкового контролю студентів** за проходженням науково-педагогічної(виробничої) практики є звітна конференція, що проводиться по закінченню практики. Після закінчення терміну практики студенти звітують перед кафедрою, відповідним підрозділом про виконання індивідуального завдання. Загальна форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту у друкованому вигляді. Оформляється звіт за вимогами.

Звіт разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики звіт в друкованому вигляді разом з іншими документами, подається на захист.

Звіт з практики захищається студентом в комісії, призначеній завідувачем кафедрою або заступником декана педагогічного факультету. До складу комісії входять керівники-методисти практики від підрозділу університету і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедри, які викладали практикантам спеціальні дисципліни. Підсумки навчальної практики підводяться на засіданні кафедри: підведення підсумків роботи практикантів;

- виявлення досягнень і недоліків у їхній роботі;
- оцінка рівня теоретичної і практичної підготовленості студентів до роботи за спеціальністю;
- оцінка якості роботи з організації практики її керівниками;
- визначення заходів, спрямованих на подальше поліпшення практики.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в індивідуальний навчальний план (залікову книжку) студента та враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії.

Основний зміст підсумкового засідання кафедри складають доповіді з узагальнення досвіду роботи студентів з питань проходження практики.

Підсумки науково-педагогічної(виробничої) практики обговорюються на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика та заслуховуються вченою радою Педагогічного факультету не менше одного разу протягом навчального року.

Розподіл балів, які отримують студенти Система оцінювання практики

№ з/п	Вид контролю	Бали
1.	Оцінка фахової підготовки	20
2.	Оцінка володіння методикою викладання	20
3.	Оцінка методичної роботи	10
4.	Оцінка проведених виховних заходів	15
5.	Оцінка психолого-педагогічної характеристики студента або колективу студентів	15
6.	Оцінка письмового звіту і його захисту	10
7.	Оцінка індивідуального завдання	10
	ВСЬОГО	100

Науково-дослідна практика

Мета і завдання практики

Предметом науково-дослідної практики (підготовка кваліфікаційної роботи) є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи. Науково-дослідна практика повинна відповідати напрямку наукових досліджень студента магістратури.

Мета практики полягає у:

- закріпленні та систематизуванні теоретичних знань, що одержані студентами при вивченні загальних і спеціальних дисциплін;
- набутті та формуванні у студентів практичних навичок самостійної науково-дослідної діяльності, організації та здійсненні пошуково-дослідницької роботи;
- ознайомлення з основами пошуку оптимальних умов планування, підготовки та проведення педагогічного експерименту і статистичної обробки та оцінки отриманих результатів;
- набутті професійних вмінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час вирішення конкретних завдань;
- підборі та систематизації матеріалів для виконання магістерської роботи.

Згідно з вимогами освітньої програми за підсумками практики студенти повинні **знати:**

- теоретичні основи та методологію застосування методів дослідження, якими користувалися під час практики;
- методичні основи планування, підготовки та проведення педагогічного експерименту;
- методика статистичної обробки експериментальних даних;

вміти:

- обґрунтовувати тему дослідження;
- визначати актуальність дослідження;
- на основі теоретичного аналізу проблеми і оцінки стану їх розв'язання визначати завдання дослідження;
- проводити підбір та аналіз наукової літератури по обраній темі дослідження;
- самостійно планувати та проводити експериментальні дослідження за обраними методиками;
- статистично обробляти отримані дані та аналізувати їх;
- здійснювати підготовку та представляти доповідь за проведеним дослідженням.

Студенти під час проходження науково-дослідної практики мають вирішити такі **завдання:**

- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо магістерської роботи;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;

- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження; оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо).

Компетентності

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК6.Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8.Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1.Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

СК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК9.Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

Програмні результати

РН2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

Організація та проведення практики

Науково-дослідна практика(підготовка кваліфікаційної роботи) магістрів проводиться без відриву від навчання, у вільні від теоретичних занять дні, у 1-3 семестрах (якщо ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною програмою). Навчально- методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, відповідні кафедри Університету. Контроль за проведенням практики здійснює завідувач кафедри. Науково-дослідна практика проводиться під керівництвом наукового керівника магістранта в Університеті. Обов'язки наукового керівника практики (керівника випускної роботи):

– Організовує роботу студентів на базі навчальних аудиторій, за потреби погоджуючи із завідувачем кафедрою.

- Бере участь у проведенні настановчої та підсумкової конференцій (засіданні кафедри) з підведення підсумків практики.

- Повідомляє студентам мету, задачі та порядок проведення науково-дослідної практики, а також вимоги до оформлення звітної документації. • Контролює проходження студентами практики, дотримання ними встановленого режиму роботи.

- Надає консультативну допомогу студентам під час виконання ними завдань практики та оформлення звітної документації.

- Після закінчення практики приймає звітну документацію та оцінює роботу кожного студента.

- Підводить підсумки практики на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика.

Обов'язки студента-практиканта:

- Бере участь у настановчій і підсумковій конференціях з практики.

- Виконує всі розпорядження керівника практики, дотримується встановленого режиму роботи.

- Виконує всі необхідні види робіт, передбачені індивідуальним завданням практики.

- У встановлені строки надає звітну документацію за результатами науково- дослідної практики.

Структура та зміст проведення практики

Назва практики	Напрямок спеціальності	Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кількість		Форма контролю	
					годин	кредитів		
Науково-	011	–	1	1	2	90	3.0	залик

дослідна	Освітні, педагогічні науки						
Науково- дослідна	011 – Освітні, педагогічні науки	1	2	2	90	3.0	залік
Науково- дослідна	011 – Освітні, педагогічні науки	2	3	6	270	9.0	залік
Разом Науково- дослідна	011 – Освітні, педагогічні науки	1-2	1-3	10	450	15.0	залік

- Основні напрямки досліджень студентів під час проходження науково-дослідної практики. - напрямки наукової роботи відповідають окремим напрямкам по кафедрі педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика педагогічного факультету, а також угодам про наукову співпрацю, що окремо узгоджуються.

- Основні цілі та завдання експериментальних досліджень. Мета досліджень. Конкретна постановка завдання досліджень. Вимоги до проведення експерименту.

- Опрацювання основної та допоміжної літератури по темі дослідження. Пошук та обробка наукової інформації по темі дослідження. Первинні і вторинні інформаційні джерела (довідники, монографії, підручники, посібники, наукові журнали, каталоги, показники). Автоматизовані комп'ютерні системи пошуку інформації (пошук в інтернеті наукової інформації).

- Опанування методик та методів досліджень. Опробування експериментальних методик. Проведення тестувань, опитувань.

- Встановлення впливу на результати дослідження основних та побічних факторів. Послідовність. Використання критеріальних співвідношень.

- Статистична обробка експериментальних даних. Порівняння результатів експерименту. Табличне, графічне та аналітичне представлення результатів експерименту. Комп'ютерна обробка результатів експерименту.

- Оформлення результатів досліджень. Загальні правила та вимоги до представлення результатів наукових досліджень. Використання літературних першоджерел у вступній постановці завдання та при обговоренні одержаних експериментальних результатів. Підготовка ілюстративного матеріалу до виступу. Підготовка матеріалів до опублікування. Висновки до роботи.

- Індивідуальні завдання. Кожний студент одержує напередодні практики "Індивідуальні завдання" чи окремі програми в яких наведено вид роботи та терміни виконання (див. додаток) або це прописано в завданні до магістерської роботи.

- Навчальні посібники. Студенти-практиканти під час проходження практики використовують підручники, навчальні посібники, довідники, тощо, які є загальнодоступні а також підготовлені викладачами кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

-Методичні рекомендації. Серед допоміжної літератури на кафедрі є розроблені та апробовані відповідні методичні рекомендації (див. інф. джерела).

- Вміння та навички по завершенню практики По завершенню науково-дослідної практики, студент повинен **знати**: а) сучасні методи пошуку наукової інформації; б) методики проведення психолого-педагогічних досліджень; г) основні прийоми та підходи до підготовки та проведення дослідження Студенти повинні **вміти**: а) самостійно планувати та проводити експериментальне дослідження б) володіти навиками проведення педагогічного експерименту, передбачених планом дипломної роботи; в) обговорювати експериментальні результати; г) робити висновки.

Форми контролю.

За результатами науково-дослідної практики проводиться залік який відбувається відкрито перед членами комісії. Атестація за підсумками практики проводиться на підставі письмового звіту та щоденника з практики, оформлених відповідно до встановлених вимог, та відзиву керівника - методиста практики. За підсумками атестації виставляється диференційована оцінка.

Письмовий звіт разом з іншими документами (індивідуальне завдання, відгук), подається на рецензування безпосередньому керівнику - методисту практики від кафедри у термін, який визначається кафедрою та регламентується нормативними й методичними документами з організації і проведення практики.

Переданий на кафедру та зареєстрований у встановленому порядку на кафедрі звіт перевіряється керівником - методистом практики від кафедри. Якщо за результатами перевірки звіту виявлено його відповідність вимогам, звіт рекомендується до захисту перед комісією шляхом здійснення напису на титульному аркуші «до захисту» безпосереднім керівником – методистом та завіряється його підписом з позначенням дати здійснення підпису. За результатами перевірки звіту керівник - методист практики від кафедри визначає оцінку, з якою звіт рекомендується до захисту перед комісією. Після перевірки поданого звіту керівником – методистом практики від кафедри і при наявності позитивної оцінки, звіт з практики публічно захищається студентом на кафедрі перед комісією, яка створюється за розпорядженням завідувача кафедри і складається з викладачів (не менше двох) відповідної кафедри. Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та рівня захисту студента за чотирибальною диференційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS, яка характеризує успішність студента.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента та враховується підчас визначення стипендії разом з оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю.

У разі неподання звіту, характеристики, інших обов'язкових документів або одержання незадовільної оцінки за результатами захисту практики, студент має право на повторний захист протягом 30 днів семестру після проведення засідання комісії з практики. У разі остаточної незадовільної оцінки вирішується питання про неможливість його подальшого навчання. Підсумки науково-дослідної практики обговорюються на засіданні кафедри.

Розподіл балів, які отримують студенти Система оцінювання практики

Після закінчення терміну практики студенти захищають магістерську роботу перед державною екзаменаційною комісією. Оцінка за науково-дослідну практику визначається з урахуванням своєчасності якості підготовленої магістерської роботи, рівня знань та рівня захисту студента за чотирибальною диференційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ЄКТС.

№ з/п	Вид контролю	Бали
1.	Оцінка оформлення звіту	40
2.	Якість відповідей студента під час захисту	60
	ВСЬОГО	100

Рекомендована література

1. Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» від 27 листопада 2019 р. URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805.pdf>

- 2.Завгородня Т.К. Науково-пошукова діяльність як важлива умова особистісного становлення майбутніх спеціалістів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. Вип. 21. Ужгород, 2011. С. 51-54.
- 3.Завгородня Т.К. Науково-дослідницька діяльність студента як умова підвищення якості освіти та крок до наукової діяльності. *Наука и образование*. Дубай, ОАЕ, 2011. С.112 – 115.
- 4.Ковальчук В. Людиноцентризм як гуманістично орієнтований підхід до формування нової людини. *Обрії*. 2014. №2 (35) С.47—49.
- 5.Ковальчук В.М. Національне виховання дітей та молоді засобами родинної педагогіки». *Обрії*, 2018. С.119-121.
- 6.Ковальчук В.Професіоналізм педагога – головна умова забезпечення якості освіти. *Збірник наукових праць Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди*. 2015. С.231-234.
- 7.Педагогічна практика студентів освітньо- кваліфікаційного рівня «Магістр» / Т.К. Завгородня, Л.М. Прокопів, І.В. Стражнікова.Івано Франківськ, 2013. 60 с.
- 8.Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення. *Матеріали парлам. слухань у Верховній Раді України 1 черв. 2016 р.* Серія «Парламентські слухання» / Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти. Київ: Парлам. вид-во, 2016. 320 с.
- 9.Товканець Г.В. Університетська освіта : навчально-методичний посібник Київ. : Кондор, 2011. 182 с.
- 10.Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. URL: <http://archive.is/tuQZa>.
- 11.Харківська А. А. Управління асистентською практикою – найважливіший етап практичної підготовки магістрів.:URL http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_17/4.pdf
- 12.Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- 13.Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145.URL: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Ковальчук Віра Миколаївна

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
011 «ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»**

Навчально-методичний посібник